

Krzyżackie dziedzictwo ^[1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

Historyczna Ziemia Chełmińska zachowała wiele cennych pamiątek po panującym tu przed wiekami Zakonie Szpitala Najświętszej Maryi Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie. Podróż szlakiem zamków krzyżackich to wspomnienie świetności tych miejsc, dziejów rycerstwa i dawnych obyczajów.

Golub-Dobrzyń

Na malowniczym wzniesieniu Golubia-Dobrzynia na przełomie XIII i XIV w. Krzyżacy pobudowali okazały zamek. Swój obecny kształt budowla zawdzięcza królowie Annie Wazównie, która zmieniała gotycką warownię w renesansową rezydencję pałacową. Mury zwieńczono wówczas attyką, a w narożach pojawiły się wieżyczki. Będąc miłośniczką ziółarstwa założyła tu ogród botaniczny, w którym hodowała wiele leczniczych roślin. Jedną z nich był tytoń. Były to pierwsze uprawy tej rośliny w naszym kraju, której w owych czasach jeszcze się nie paliło. Z ziół przyrządzała lekarstwa, którymi leczyła mieszkańców zamku i okoliczną ludność. Anna Wazówna upodobała sobie golubski zamek i do dzisiaj się o niego troszczy. Ponoć można ją ujrzeć odzianą w białą szatę, przechadzającą się nocą po komnatach i krużgankach..

Z dziedzińca zamkowego do komnat prowadzą charakterystyczne szerokie schody. Służyły one rycerzom, którzy w pełnym rynsztunku, konno wjeżdżali do zamku. Tutejsza legenda ostrzega, że kto wchodząc na schody obejrzy się za siebie, ten w ciągu roku zarzy w najmniej odpowiednim momencie. Jedynym pomieszczeniem w zamku, które zachowało swój oryginalny gotycki charakter jest kaplica. Tuż obok niej znajduje się infirmeria - sala szpitalna. Na jednej z jej ścian zauważyć można trzy wąskie otwory, pochodzące z czasów krzyżackich. Dzięki nim chorzy mogli słuchać nabożeństw odprawianych w kaplicy. Refektarz to miejsce, gdzie bracia zakonnicy jadalili posiłki i wyprawiali ucztę. Obecnie można się tu przyjrzeć replikom dawnej broni artyleryjskiej. W kapitularni - dawnej sali zgromadzeń, gdzie naradzali się Krzyżacy, a gdzie w późniejszych czasach swoją sypialnię miała Anna Wazówna, dziś wisi portret polsko-szwedzkiej królowej. Obraz ten podobno przysłania jedną z tajemnic zamku - ukryte w murze sekretne przejście.

Tradycją golubskiego zamku są Wielkie Międzynarodowe Turnieje Rycerskie. To niezwykle czas i okazja, by w towarzystwie przybyłych z całej Europy rycerzy i pięknych dam, z zapartym tchem śledzić zacięte pojedynki.

Radzyń Chełmiński

W Radzynie Chełmińskim wznoszą się okazałe mury jednego z najważniejszych zamków w państwie zakonnym. To właśnie w nim, po klęsce na polach grunwaldzkich w 1410 r., wielki szafarz królewiecki Jerzy von Wirsberg ulokował poważną część skarbcza zakonnego, w tym osobiste srebro wielkiego mistrza Ulrycha von Jungingena. Chociaż zamek nie zachował się w całości, to jego ruiny wciąż

zachwycają swą potęgą. Dzisiaj zobaczyć tu można kaplicę zamkową z dawną zakrystią, cele pokutne i dwie wieże, z których rozciąga się malowniczy widok na okolicę. W dobrym stanie zachowały się także zamkowe piwnice, w których znajdują się trzy sale: muzealna, biesiadna i tortur. Zwiedzając zamek warto zwrócić uwagę na tajemne znaki wyryte w murze. To pamiątka po kręconych tu w 1971 r. odcinkach serialu „Pan Samochodzik i templariusze”.

Świecie

Początki krzyżackiej warowni w Świeciu sięgają I połowy XIV w. Miejsce na budowę zamku rycerze zakonni wybrali dość nietypowe – obszerny półwysep, położony nisko w widłach rzek Wisły i Wdy. Dzięki temu obie rzeki utworzyły z terenu po środku miejsce trudno dostępne. Taka „wodna” obrona stanowiła wyjątek wśród zamków budowanych w państwie krzyżackim, stąd też świecka warownia określana jest mianem wodnej. Była ona wówczas kluczowa w systemie obronnym południowej granicy krzyżackiego Pomorza Gdańskiego, a komturstwo świeckie należało do najbardziej wpływowych w całym państwie zakonnym. Do dziś zachowała się najbardziej reprezentacyjna część zamku – skrzydło północne, w którym mieścił się kapitułarz i kaplica, a także charakterystyczna wieża odchylona od pionu o 106 cm! Jest to najwyższa krzywa wieża w Polsce udostępniona turystom.

Toruń

Sprowadzeni na ziemię chełmińską, przez księcia Konrada Mazowieckiego, rycerze Zakonu Krzyżackiego na prawym brzegu Wisły założyli swoją warownię. Wokół niej zaczęła tworzyć się osada, która w 1233 r. otrzymała dokument lokacyjny. Powstałe miasto nazwano Toruniem. W związku z występującymi na tym terenie częstymi powodziami, rycerze zakonni postanowili przenieść swoją siedzibę. Wybrali obszar oddalony ok. 10 km w górę rzeki - obecne Stare Miasto. Miasto zostało przeniesione i już w 1236 r. rozpoczęto budowę zamku. Wykorzystując umocnienia starszego, zniszczonego grodu wzniesiony on został na planie podkowy, różniąc się tym samym od pozostałych zamków krzyżackich. Ze względu na swoje położenie odgrywał ważną rolę w systemie obronnym i handlowym państwa zakonnego. Toruńscy komturowie natomiast zaliczani byli do wąskiego grona zaufanych doradców wielkich mistrzów. Przyszedł jednak rok 1454, kiedy to toruńscy mieszczanie zbuntowali się przeciwko prowadzonej przez Zakon polityce. Wybuchło antykrzyżackie powstanie, co przyczyniło się do rozpoczęcia polsko-krzyżackiej wojny trzynastoletniej. Zamek w dużej części został zniszczony. Dzisiaj podziwiać możemy jedynie ruiny pierwszego i najstarszego zamku krzyżackiego na ziemi chełmińskiej. Najlepiej zachowanym fragmentem jest wieża „Gdanisko”, pełniąca funkcję sanitarną i obronną. Przetrwały także części muru, elementy fosy oraz podziemia zamku głównego.

Brodnica

Budowę brodnickiego zamku rozpoczęto u progu XIV stulecia. Niewielki dziedziniec otaczały cztery skrzydła zamku mieszczące m.in. kapitułarz, kaplicę, refektarz, dormitorium i infirmerię. W trzech narożach umieszczono czworoboczne wieżyczki. W czwartym natomiast wznosiła się potężna wieża sięgająca 54 metrów. Warownia otoczona była niskimi murami oraz fosą, stanowiącą odnogę rzeki Drwęcy. Skład całego kompleksu obronnego dopełniło, spełniające funkcje gospodarcze, ufortyfikowane przedzamcze o nieregularnym kształcie litery „L”. Po wojnie trzynastoletniej Brodnica znalazła się w granicach Polski. Od 1479 r. zamek stał się siedzibą starosty. Najpierw urząd ten objął ród Działyńskich, później starościną została siostra Zygmunta III Wazy – Anna Wazówna. Na początku XVII w. w obrębie przedzamcza wzniesiono dla niej okazały pałac zimowy.

Dziś krzyżacką spuściznę Brodnicy stanowią ruiny zamku z zachowaną 54-metrową wieżą zamkową, górującą nad miastem. Warto zejść do podziemi, by zwiedzić zamkowe piwnice pełne eksponatów przybliżających historię tego miejsca.

Grudziądz

Na wysokim wzgórzu wiślanej skarpy w latach 1250-1299 Zakon Krzyżacki wznosił swój zamek. Był on jednym z większych i potężniejszych w całym państwie zakonnym. W liczącej 170 m długości i ok. 70 m szerokości części północnej wzgórza ulokowano zamek wysoki, w południowej – przedzamcze. Wewnętrzny dziedziniec ze studnią otaczały skrzydła mieszkalne. W narożu zamku stała potężna 30-metrowa wieża zwana Klimkiem. W 1466 r. zamek stał się siedzibą starostów polskich. Jego mury gościły wówczas znane osobistości: Zygmunta III Augusta, Władysława IV, Stefana Batorego czy Jana III Sobieskiego. Zamek był wielokrotnie niszczone, głównie w okresie wojen szwedzkich. W 1801 r. z rozkazu króla pruskiego Fryderyka Wilhelma III zamek rozebrano. Ocalały tylko resztki murów, studnia o głębokości 50 m i wieża Klimek, która w 1945 r. została wysadzona przez oddziały niemieckie. W latach 2013-2014 Górę Zamkową poddano rewitalizacji (wcześniej prowadzono tu badania archeologiczne). Dzięki temu dziś podziwiać możemy odkryte pozostałości piwnic, fundamenty skrzydeł mieszkalnych zamku wysokiego i zamkową studnię. Zrekonstruowana została także, górująca nad miastem, wieża Klimek. Warto wspiąć się na jej szczyt, skąd jak okiem sięgnąć widać wijącą się wstęgę Wisły.

Galeria

[2]

Krzyżackie dziedzictwo
Język Niezdefiniowany

adres strony: <https://kujawsko-pomorskie.travel/pl/krzyzackie-dziedzictwo>

Odnośniki

[1] <https://kujawsko-pomorskie.travel/pl/krzyzackie-dziedzictwo>

[2] https://kujawsko-pomorskie.travel/sites/default/files/galeria-kolekcja/2016-04/_mg_0165.jpg